

EGYHÁZI HIRADÓ

A szegedi református egyház hivatalos lapja, református egyház-
társadalmi és belmissziói hetilap

ELŐFIZETÉS: HAVONKÉNT 1500 K EGY SZ. 400 K
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
REF. LELKÉSZI HIVATAL, SZEGED.

Főszerkesztő: HARSÁNYI PÁL.
Felelős szerkesztő BAKÓ LÁSZLÓ.

MEGJELENIK
HETENKINT SZOMBATON
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Tartalom: Vezércikk: Református bank. — II. cikk. A német fajvédők isiene. — Hírek. — Családi kör.

Református bank!

A magyar kálvinizmus fokozatosan meg akarja hódítani a maga elvei számára a mindennapi életet is s ennek leggyakorlatibb rétegét a gazdasági területet. Bankot alapít a maga elvei szerint, a maga nagy céljai számára. Ime a hivatalos felhívás:

Alapítási tervezet és feltételek.

A világháború borzalmas pusztításai és az azt követő gazdasági elnyomatás és kizsákmányolás fel nem becsülhető károkat okoztak nemcsak anyagi, de erkölcsi javainkban is.

A háború mételye megmérgezte a lelkeket, — megszűnt az egymásra utaltság törvényeinek ismerete: — úgy a nemzetek mint társadalmi osztályok valamint egyének egymásközi viszonyában urrá lett az erőszak és csak önös célok léteznek. A nemzetek társadalmának szükséges harmoniája, az emberi belátás és megértés keresése, a kölcsönös megbecsülés és az ezzel kapcsolatos közérdekért való tevékenység tízedrangu kérdésekké sülyedtek.

Hazánk megcsonkított határai között létfeltételeitől megfosztva tengődnek az állam létfenntartó elemei, a gazdasági termelés, ipar és kereskedelem. Egyforma a pusztulás erkölcsiében, anyagiakban egyaránt.

És mikor e súlyos időkben százazrek a a könnyű, — tisztes polgári munka nélküli — megélhetés útján keresik boldogulásukat, akkor a száz sebből vérző ország számára valóban hiába keresik a konszolidálás lehetőségeit. Minden hiába megkísérelt fáradozás után ma már kétségbevonhatatlanul és tisztán áll előttünk az az igazság, hogy a meglazult állami és társadalmi rend nyugalmanak tartós visszaállításához mindaddig erőtleneek és gyengék lesznek a polgári törvények, amíg hiányzik a munka megbecsülésének erénye és tisztessége, a lelkek harmoniája és nyugalma; ide pedig csak egy ut vihet: az evangélium igazsága és békesége.

Ma, amikor egyházunkat e nehéz napok keftőzött feladata előtt látjuk, szomoruan kell látnunk, hogy egyházunk ezirányu gazdasági munkássága keretében mennyi üdvös szándék és munka szenved hajótörést az anyagiak hiánya miatt akkor, amikor azok létfenntartásunk legszükségesebb eszközeit a legnagyobb erőmegfeszítés mellett is alig tudják előteremteni.

Nem vitatható az, hogy a református egyházak anyagi gondoktól mentes beléletének, sajtójának és kulturájának, nevelő és hiterősítő intézményeinek megfelelő támogatásához a szükséges áldozatokat a mai súlyos gazdasági viszonyokkal küzdő református társadalom tisztán adakozás alapján biztosítani nem tudja. Olyan megoldást kell tehát keresni, mely nemcsak az egyház híveinek megterhelése nélkül, hanem egyenesen azok gazdasági érdekeinek legjobb szolgálata mellett juttat segítséget az egyházak nemes törekvéseihez és egyben ezen etikai alappal is bíró gazdasági elvek szemmeltartásával *egy táborba hozza e téren is az ország református társadalmát.*

Ezen eszme megvalósítását kívánjuk szolgálni akkor, amikor elhatároztuk, hogy „Országos Református Alapítványi Egyesület RT.” cég alatt részvényiársaságot létesítünk.

A Részvénytársaság célja.

A létesítendő részvénytársaság céljaul tűztük ki református egyházaink és hittestvéreink gazdasági érdekeinek megbízható szolgálatát; a református egyházi sajtó kulturális és jórökonyásági ügyeinek isápolását. A létesítendő részvénytársaság évenkénti tiszta jövedelmének 40 százaléka alapszabályok által biztosítva református egyházi célokra fordítatik, olyképen, hogy ezen összeg fele egyetemes református célok érdekében használtatik fel illetve adományoztatik a református sajtó és egyesületek támogatására; a további félrész pedig az egyes egyházaknak adatik oly

arányban, amilyenben az egyházközösségekhez tartozó hívek a létesítendő egyesület részvényeinek jegyzésében résztvettek. A nyereség fennmaradó része felett az egyesület közgyűlése rendelkezik, ebből fizetvén a részvények évi osztalékát is.

A Részvénytársaság működési köre.

A létesítendő részvénytársaság elsősorban az egyházközösségek ingatlanainak megszerzésére, karbantartására és felszerelésére szükséges kölcsönöket és egyéb hitelszükségleteket fogja kielégíteni; mely célra szükséges hosszabb-rövidebb lejáratú törlesztéses és egyéb kölcsönt nyújt, mely hitelek megszerzésére bel- és külföldön elhelyezendő zálogleveleket fog kibocsátani.

Ellátja a részvénytársaság a református egyházközösségek alapítványainak gyümölcsösztetését, új magán és egyházi alapítványok létesítését. A rendelkezésre álló tőkét gyümölcsösztetése céljából bank, takarékpénztári és áruüzleti vállalatokat létesít, miután maga az Országos Református Alapítványi egyesület R-T. mint ilyen saját cége alatt csak az egyházközösségek kölcsönait és egyéb hitelműveleteit bonyolítja le.

Részvényjegyzési feltételek:

A részvénytársaság alapítókéje egyelőre egy milliárd koronában állapítatik meg, mely kétszáz-ezer darab egyenkint ötezer korona névértékű, bemutatóra szóló részvényre oszlik s 1924. évi szelvényvel adatik ki. A részvények 1, 5, 25, 100 címletekben kerülnek kibocsátásra. A részvényjegyzés zárideje 1924. május hó 15. napjában állapítatik meg. Befizetések lefizethetők minden református lelkészi hivatalnál. A kellő időig ki nem fizetett jegyzéseket jogosítva vannak az alapítók törölni, illetve más részvényjegyzőnek átadni.

Alapítók fenntartják maguknak a jogot, hogy a vállalat első igazgatóságát — két ügyvezető igazgatóját és igazgató-tanácsát — maguk nevezék ki, valamint hogy a fentjelzett részvényitőkét az alakuló közgyűlésen szükség szerint felemelhessek vagy leszállíthassák; és végül, hogy az egyesület elnevezésére szükség esetén más címet javasolhassanak.

Budapest, 1924. március hó 30.

A Z A L A P I T Ó K:

Baltazár Dezső dr. a tiszántuli kerületet püspöke	Maklár Károly ref. lelkész e. m. főjegyző	Sesztina Jenő vaskereskedő, a Debreceni Kereskedő Testület elnöke
Balogh István földbirtokos presbyter, Debrecen	Mokcsay Zoltán képviselő presbyter, Kunszentmiklós.	Steinfeld István földbirtokos, Macs
Berky Gyula dr. képviselő e. m. tanácsbíró, Sikkós	Nánássy Andor képviselő e. m. tanácsbíró, Nagykálló	Simon János képviselő, kispazsga, Nagyhasány
Csonos Imre képviselő, kispazsga, Karcag	Nagy Ferenc esperes, Alsódabas	Szabó Sándor dr. ny. főispán, képviselő, presbyter Budapest
F. Szabó Géza ny. főispán, képviselő e. m. tanácsbíró, Budapest	Neményi Imre dr. ny. állami titkár, presbyter	Szabó Zoltán kormánybiztos, képviselő, e. m. tanácsbíró, Gödöllő
Harsányi Pál esperes, Gyoma	Németh István a dunántuli kerület püspöke	Szentpály István dr. képviselő, Miskolc
Herczegh Béla képviselő e. m. tanácsbíró Kisujjszállás	Ravasz László dr. a dunamelléki kerület püspöke	Szentpéteri Kun Béla dr. egyetemi tanár, e. ker. tanácsbíró Debrecen
Hetessy Kálmán dr. ref. lelkész e. m. főjegyző, Kecskemét	Ravasz Árpád ref. főgimn. igazgató Budapest	Szundy Károly dr. kir. tanácsos, igazgató, Budapest
Huszár Dezső képviselő, e. m. gondnok, Sárbogárd.	Rác János dr. képviselő, ügyvéd, Mezőtúr	Szundy Sándor takarékpénztári igazgató, Budapest
Ij Imre József dr. egyetemi tanár, Budapest	Rásó István ny. főispán, e. m. tanácsbíró Debrecen	Teleky József gróf e. m. gondnok Tetétlen
Janka Károly képviselő, egyházker. főjegyző Nagycigánd	Révész Imre dr. a tiszántuli e. ker. lelkészi főjegyzője Debrecen	Ujvárosi Szabó Lajos dr. kormányfőtanácsos, közjegyző, Hajduböszörmény
hegymegi Kiss Pál képviselő, tanár, Debrecen	Révész Kálmán dr. a tiszáninneni kerület püspöke	Varga Sándor esperes, Csákvár
Kiss Zsigmond esperes, Abony	Sebestyén Jenő dr. theol. tanár, szerkesztő, Budapest	Veress Jenő theol. tanár, szerkesztő, Budapest
Könyves Lajos képviselő, presbyter, Biharszentjános		Vida Gyula dr. ügyvéd, a Bethlen Szövetség szervező bizottságának vezetője.

Dr. Herbert Gray, a Keresztény Diákok Világszövetségének egyik legkiválóbb munkása, a Skóti Presbyterianus Egyház lelkésze ésak-amerikai nagyszabású környelje után az európai egyetemi városokban látogat el s tart előadásokat a diákság számára. Szegedi előadást 12-én (hétfőn) d. u. 6 órakor tartja az Egyetem aulájában "A nő, a férfi és Isten a keresztényiségben" címen. Erre az előadásra a diákságot és Szeged intelligens társadalmát szeretettel hívjuk.

A református társadalom kiválóságai közül már is bejelentették csatlakozásukat a következők:

Szabó István (nagyatádi) földmívelésügyi miniszter, Geguss Dániel rendőrfőtanácsos, e. m. tanácsbíró, Antal Iván min. o. tanácsos, Benedek János képviselő Budapest, Hadházy Zsigmond főispán Debrecen, Szundy Zoltán takp. igazgató Nagyszőlős, Medgyaszay Vince mezőföldi ref. esperes Lepsény, Török Imre esperes, Simon István dr. ügyvéd, Porteleky László dr. ny. min. tanácsos Kisujszállás, Pálczai Horváth István neybirtokos Örkény, Sógor Endre esperes Sámód, Szabó Béla kir. tanfelügyelő tanácsbíró Kaposvár, Juhász László esperes Putnok, Berencsy János dr. Csohány András dr. földbirtokosok, Nagy Elek igazgató Hajdunánás, Vincze Elek esperes B.-Kiliti, Farkas István esperes Miskolcz, Joó Gyula dr. jogakadémiai igazgató Kecskemét, Kis József esperes Pápa, Balassa Sándor várm. főjegyző Székesfehérvár, Lévy Mihály esperes Nagykereki, Bartha László esperes Tiszalök, Takács József kormányfőtanácsos, egyházker. főjegyző, dr. Dobos Sándor főgondnok Czegléd, Vas Vincze dr. theol. akad. igazgató Pápa, Tildy Zoltán ref. lelkész, szerkesztő Tahitótfalu, Kulini Imre kir. táblai tanácselnök e. m. gondnok Debrecen, F. Varga Lajos esperes Nagyrábé, Segesdy Ferenc dr. kir. jb. elnök, egyházker. főjegyző B.-Füred, Szűcs József ref. esperes Alsóörs, Farkas Kálmán ref. főgimn. tanár, a kecskeméti Protestáns Egyesület elnöke, Szűcs László ref. esperes Senyháza, Cziáky Endre abauji esperes Felsődobna, Okos Gyula ref. lelkész, Huszár Aladár kir. törvényszéki elnök Kaposvár.

Szegedi reformátusok! Az egyháztanács megtette a maga példaadó kezdeményezését: 1 millió koronával 200 drb részvényt jegyzett. Jöjjetek és kövessétek egyházatok példáját! Egyen, egyen jegyeztek néhány részvényt!

Kedvezően elhelyezték kicsinyke felesleges pénzeteiket s egyházatok anyagi érdekeinek is!

Május 15-ig várunk sokat-sokat közületek! Keresztény Magyarország csak úgy lehet, ha elindulunk egy nagy összefogással az ipar, a kereskedelemnek, általában a gazdasági életnek fokozatos meghódítására is!

Jegyzéseiteket, mikor is a jegyzett összeg 30%-át azonnal le kell fizetnetek, a lelkészi hivatalban teheltek meg.

„A német fajvédők istene“

Koriózumképpen közöljük egyik pesti lap nyomán:

„Most, hogy a birodalmi választásokat megelőző alkotmányos harcok hevesebbé váltak, a közvélemény figyelme mind élenkebben fordul a fajvédőpárt — Deutschvölkische Freiheitspartei — felé. Nem csupán azért, mert a fajvédőpárt, amely eddig a diktatura alapján állott, most a kortezia minden eszközeivel belement a parlamentáris küzdelembe, hanem azért is, mert a legutóbbi bajor választásokon jelentős sikert aratott.

Ujabbán a fajvédők vallási gondolkodása iránt érdeklődnek a választók. A fajvédők már négy évvel ezelőtt kidolgozták a maguk külön vallását, de ezzel a vallással csak azóta kezdenek behatóbban foglalkozni, mióta Ludendorff a Hüttler-pör során váratlanul a katolikus vallás ellen fordult.

— A bajor népet — mondotta akkor Ludendorff — fel kell szabacítani a papok és a kleri-

kalizmus járma alól.

A tábornok e kijelentése érihető feltűnést keltett. Ennek nyomán elővették dr. Alphons Steiger „Katholicismus und Judentum“ című könyvét, továbbá a fajvédők kiadásában és szerkesztésében megjelenő Neues Leben című folyóirat eddig megjelent példányait s ezekből összeállították a — fajvédők istenét. A fajvédők szerint jó német nem lehet keresztény. A jó német csak német lehet.

— Kimondjuk nyíltan, — írja a Neues Leben — hogy mi a német hitet valjuk, nem pedig a keresztény hitet. S kimondjuk nyíltan azt is, hogy a kereszténységnek tulajdonítható, hogy Németország odáig jutott, ahol most van... Tul a katolicizmuson és tul a protestantizmuson vissza kell térnünk a német hazába, amelyet elhagytunk. Mi germánok, akik a természetben gyönyörködni tudunk, nem hallgathatjuk azoknak a papoknak a prédikációját, akik a zsidók bibliájából szedik elő a textust...

— A kinyilatkoztatás és a szentírás nem egyéb, mint üres szószátyárkodás.

— Nem kell nekünk a Jehova, — folytatja — mi a menyörgésből és az erdőzugásból halljuk ki az Istenünket, ez az Isten inkább haonlít Votanhoz, mint a zsidó Istenhez.

Az „Amtliche Anzeiger der deutschgläubige Gemeinschaft“ már 1919-ben követeli, hogy a német családok ne tartsák meg a keresztény ünnepeket, hanem az ősgermán szertartásokkal szenteljék meg életüket.

— Semmi kétség nem lehet afelől, — jelenti ki — hogy a kereszténység voltiaképpen zsidóügy. Ha a zsidóság elbukik, vele bukik a kereszténység is... Éppen ezért vegyük tudomásul, aki keresztény vallású, az nem lehet német vallású. Középut nincsen!

Dr. Pudor 1920-ban annak bizonyítására vállalkozott a Neues Lebenben, hogy az új testamentum voltiaképpen zsidókönyv.

— Az új testamentum istene — foglalja össze gondolatmenetét — éppen olyan isten, mint az ó testamentum istene. Ezt az istent is teljesen a zsidógondolkodás szülte. A bibliát zsidók csinálták a nemzsidók számára. Ha Germánia fel akar támadni, akkor a bibliát, ezt a zsidókönyvet el kell dobni.

Ugyanabban a számban egy fajvédő szóról-szóra ezt írja:

— Nem elég azt mondani, Los von Juda. A baj gyökeréig kell elmennünk és ki kell adnunk a jelszót: Los von Kristentum, Los von Kristus... Mert Krisztus éppen úgy, mint a kereszténység, el nem választható a zsidóságtól.

A „német Megváltó“ egyik prédikátora a következőképpen határozta meg a vallás fogalmát:

— A vallás nem egyéb, mint az öröklöttok sejtelemszerű átérzése a faj prizmáján keresztül... Jézus sohasem lehet a német Megváltó, mert ő maga nem volt német... A mi világnézetünk a fajvédelemben gyökerezik és ennél fogva a német

Egyház csak árja Egyház lehet.

A fajvédők morálja természetesen tökéletesen ellátja a keresztény erkölcsöt. Számtalan egyesület, rend, közösségek és telepítéseket alakítottak. Többek között tenyésztőtelepet is létesítettek, ahol a legtisztább fajt akarják létrehozni. Ezekben a tenyésztőkben fajtiszta férfiak és fajtiszta nők élnek együtt — persze anélkül, hogy házassági kötődtek volna — s itt akarják felnevelni gyermekeiket. E tenyésztők működését a hatóságok nem nézheték el. Oly dolgok történtek ott, hogy közbe kellett lépniök s több fajtiszta férfit és nőt a szemérem ellen elkövetett súlyos bűncselekményért a bíróság elé állítottak.

A fajvédők, természetesen ebben is a zsidók kezét látják s tovább mennek a megkezdett úton.

— Egyházakból és papokból éppen elég volt, — kiáltotta egyik gyűlésükön egy fajvédő főprédikátor — a mi istenünk olyan isten, hogy se latinul, se héberül nem kell hozzá imádkozni.

A német közvélemény egészséges része érthető megdöbbenéssel vette tudomást a fajvédők istenéről.

HIREK.

Előfizetőinkhez!

A postatarifa újabb emelése következtében abba a helyzetbe jutottunk, hogy a havi előfizetési díjak 50 százalékánál többet kell postai költségekre fordítanunk, ami lehetetlenné teszi kis lapunk további előállítását. Szerkesztőségünk, sajnálatos bár, ahhoz a megoldáshoz kénytelen folyamodni, hogy lapunkat az eddigi gyakorlattal ellentétben nem hetenkint, hanem kéthetenként fogja megjelentetni. Előfizetőinkre azonban ebből semmi hátrány nem származik, mert a következő számunktól kezdve kéthetenként, kettős számot, 8 oldalon fogunk adni s gondoskodunk arról is, hogy az aktualitásokról olvasóinkat jó előre tájékoztassuk. Híradónk számára pedig havonként ily módon kb. 300.000 koronát mentünk meg.

Legközelebbi kettős számunk tehát e hó 24-én jelenik meg.

Hisszük, hogy k. Olvasóink kis lapunkat ebben a formájában is a régi szeretettel várják és olvassák.

Szerkesztőség.

Istentiszteletek sorrendje Szegeden: F. hó 11-én délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet (Durkó G. hl.), 10 órakor gyülekezeti istentisztelet és délután 6 órakor hálaadás (Teleki S. sl.). F. hó 18-án délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet (Durkó G. hl.), 10 órakor gyülekezeti istentisztelet és d. u. 6 órakor hálaadás (Bakó L.).

Szórványokban: E. hó 11-én d. e. 11 órakor Dorozmán és d. u. 4 órakor Algyőn istentisztelet (Bakó László) F. hó 18-án d. e. fél 10 órakor Dicsőszentkereszt és d. u. fél 3 órakor Szőregen istentisztelet (Teleki S. sl.)

Családi kör.

Akadályok és nehézségek.

Ötödik hét. VII.

Én dicséretnek Istene ne haltgass!

*Mert a gonosznak szája és az álnokságnak szája
[felnyílt ellenem ;*

*Hazug nyelvvel beszélnek én velem,
És körülvesznek engem gyűlöletes beszédekkel,
És ostromolnak engem ok nélkül.
Szeretetémet ellenkeznek velem.*

Én pedig imádkozom. — 109. Zsolt. 1—4. v.

Az igazi imádságnak valószínűleg meg lesz ez az ára: az igazi élet, a tiszta gondolkodás, az elmének különös felkészülése, rendszeresség és a szürke órák különös megbecsülése. De mindezt különösen megéri az olyan élet, mely megtanulta az igazi imádkozás titkát. „Én pedig imádkozom” — ez a zsoltáriró elszánt jelszava mindennel dacolva. Olvassuk el Luthernek erőteljes leírását az ilyen életről: „Ahol csak van egy keresztyén, ott van a Szent Lélek is és nem tesz mást, mint hogy szüntelenül imádkozik. Mert még amikor az ajak nem mozog is és nem ejt ki szavakat, a szív mégis szüntelenül dobog, mintegy ilyen fohász-kodással: „Oh édes Atyánk, szenteltessék meg a Te neved, jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod”. És ha keserves bánatimák, próbák és inségek jönnek, akkor fokozódik a vágyakozás és könyörgés, még fennhangon is, úgy hogy sehol sem találsz keresztyén embert, aki nem imádkozik; éppugy, amint nem találsz élő embert érverés nélkül, mely percre sem áll meg, hanem magamagától folytonosan lüktet, még ha az ember alszik is, úgy hogy nincs is tudatában érverésének.”

Tegyük ma Trench szonettjét imágságunkká:

„Ha buzgó vágyunk arra eljutand,
Hogy életünk lesz egy hosszú ima,
Mint egyeseké volt, s az néha ma;
Ha kósza szívünk messziről, Atyánk,
Mindujra nem keresne s egyaránt
Orcád előtt időznénk, mint ama
Menybéli trón őrálló angyala:
Majd elmondhatnók, hogy — imádkozánk.
De hogyha annyi minden szerte von
S teljes siker nem lesz e szándokon:
Adj mégis oly szívet, mely készen áll,
Melynek imádatod kívánt dolog,
Miként rakott oltár a tűzre vár
S elég egy szikra, — lángra gyul s lobog!

Felelős kiadó a szegedi ref. egyházközség nevében: Bakó László lelkész.